

رام - بیست و ششم آذر

شروین وکیلی

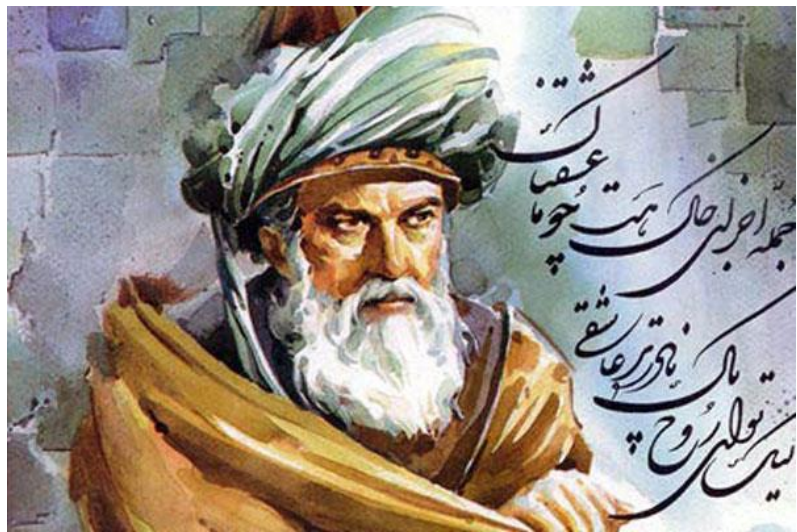
رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- (۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- (۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- (۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

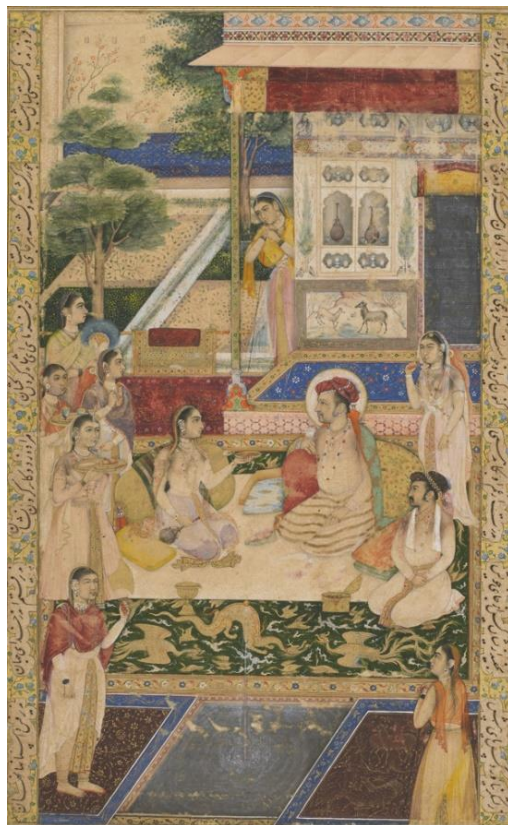
بیت و ششم آذر

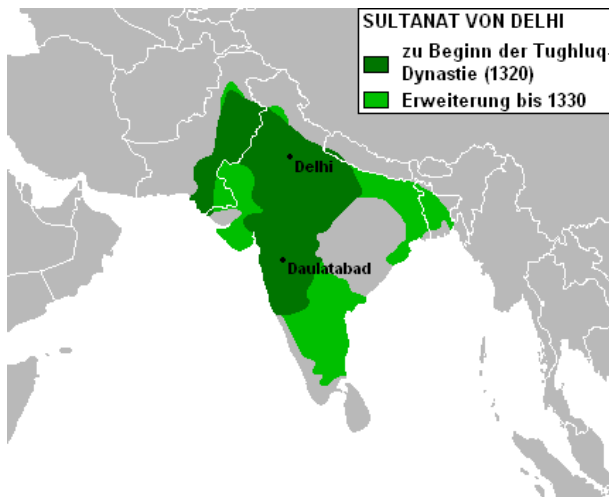
مهمترین رخداد این روز آن است که دو اندیشمند بزرگ ایرانی در این روز رخت از جهان کشیده‌اند. نخست آن که در یکشنبه بیست و ششم آذرماه سال ۴۲۷ هجری خورشیدی (۲ رجب ۴۴۰ق) محمد بن احمد بن ریحان هروی خوارزمی بیرونی معروف به ابوریحان بیرونی درگذشت. او اخترشناسی چیره‌دست، ریاضیدان و فیلسوفی بزرگ و انسان‌شناسی تیزبین بود و پرخواننده‌ترین کتاب آموزش اخترشناسی (الفهیم لاوائل صناعه التنجیم، به دو زبان پارسی و تازی) و اولین کتاب مردم‌شناسی هند (ماللهند) را نوشته است. دیگری مولانا جلال‌الدین محمد بلخی است که در سال ۶۵۲ در قونیه وفات کرد.

البته این دو تنها ایرانیان نامداری نیستند که در این روز درگذشته‌اند. یک و نیم قرن پیش از بیرونی در سال ۲۸۷ عباس بن حسن جرجری وزیر دولت عباسی که در به قدرت رسیدن خلیفه مقتدر نقش مهمی ایفا کرده بود، در جریان انقلابی که هواداران برادرش عبدالله بن معتز از طایفه‌ی حمدانی و جراحی به راه انداخته بودند کشته شد، هرچند این انقلاب به نتیجه نرسید. عبدالله بن معتز هم که شاعری نامدار بود و کتاب البدیع را در فن شعر نوشته بود، در همین روز پس از شکست خوردن این شورش به قتل رسید. چهار قرن پس از مولانا هم ملکه مهرانساء نورجهان همسر جهانگیر شاه گورکانی در ۱۰۲۴ درگذشت. در این میان باید

از عبدالرحیم خان خانان اخترشناس، شاعر و وزیر اکبرشاه گورکانی هم یاد کرد که به سال ۹۳۵ زاده شد و شهر خان خانان در نوان شهر پنجاب به یاد او نامگذاری شده است.

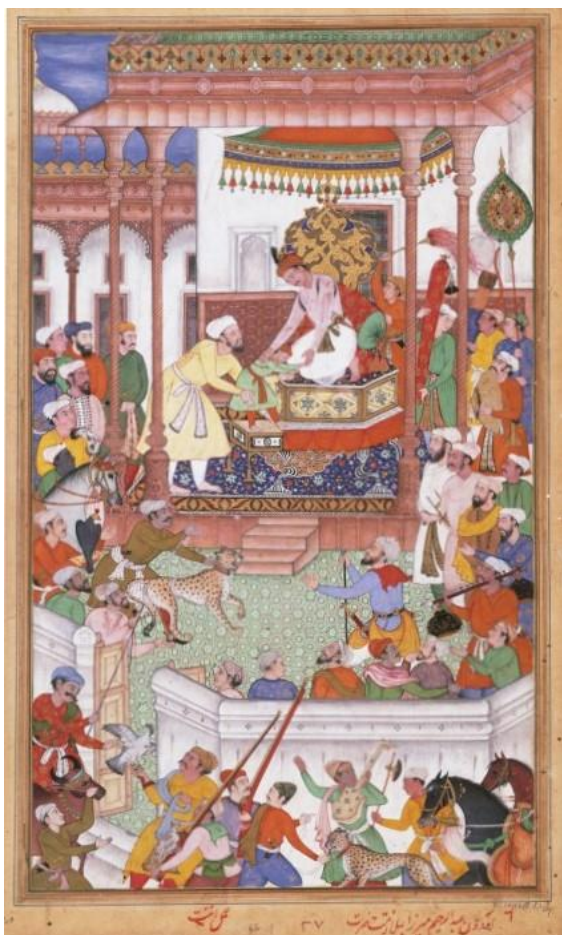

از جمله‌ی رخدادهای مهم دیگر این روز می‌توان به سال ۷۷۷ اشاره کرد که تیمور لنگ در آن روز سپاهیان سلطان نصیرالدین محمود شاه هند را در دهلی شکست داد. پانصد سال بعد، روز پنجشنبه بیست و نهم آذر سال ۱۲۷۵ (۱۱ رجب ۱۳۱۴) محمدحسین خان ذکاءالملک بعد از مرگ ناصرالدین شاه نخستین شماره از روزنامه‌ی تربیت را منتشر کرد که اولین نشریه‌ی غیردولتی ایران بود و طی یک سالی که منتشر می‌شد نفوذی چشمگیر در میان نخبگان فرهنگی و سیاسی به دست آورد و گرانیکه همفکری مشروطه‌خواهان شد. بیشتر مطالبش را هم پسر ذکاءالملک یعنی محمدعلی فروغی می‌نوشت که بعدها صدراعظم روشن‌اندیش ایران شد.

سلطان‌نشین دهلی در اوایل قرن هشتم خورشیدی

کلمبیای بزرگ

این روز در تاریخ سیاسی جهان به نسبت پر حادثه بوده است. در ۵۴۶ میلادی اوستروگت‌ها که زیر فرمان توتیلا می‌جنگیدند رم را گشودند و به باد غارت دادند، در ۱۱۵۶ دولت فرانسه کشور آمریکا که تازه تاسیس شده بود را به رسمیت شناخت، در ۱۱۹۸ سیمون بولیوار تاسیس کشور کلمبیای بزرگ (گران کلمبیا) را اعلام کرد، و در ۱۲۴۱ ژنرال اولیس گرانت در میانه‌ی جنگ‌های داخلی آمریکا یهودیان را از میسی‌سیپی، کنتاکی و تنسی اخراج کرد.

اکبر شاه گورکانی و عبدالرحیم خان خانان

در بیست و ششم آذر سال ۱۲۸۶ اوگین وانگ چوک اولین شاه کشور تازه تاسیس بوتان شد (تصویر زیر)، در ۱۳۰۶ انگلیسی‌ها از ترس شورش عمومی راجندرا لاهوری انقلابی بانفوذ هندی را دو روز پیش از زمان مقرر توسط دادگاه دولت استعماری به دار آویختند، و در ۱۳۰۷ باگات سینگ، سوکدو تاپار و شیوارام راج گورو به انتقام قتل راجندرا لاهوری جیمز سندرز رئیس پلیس لاهور را کشتند. خودشان هم سه سال بعد دستگیر شدند و توسط استعمارگران به قتل رسیدند.

در ۱۳۲۰ قوای ژاپنی شمال بورنئو را گرفتند، در ۱۳۳۶ آمریکا نخستین موشک قاره‌پیمای اطلس را با موفقیت آزمایش کرد، و در ۱۳۳۹ ارتشیان وفادار به هایله سلاسی امپراتور حبشه همزمان با بازگشت او به کشورش کودتاجپانی که پسرش را به سلطنت برگزیده بودند را در هم شکستند. هایله سلاسی پس از بازگشت پسرش را عفو کرد. در ۱۳۴۹ هم سربازان دولت کمونیستی لهستان به کارگران معترض در شهر گدینیا حمله کردند و چند ده نفر از آنها را با شلیک گلوله کشتند.

این روز در ضمن با شورشهای مردمی خشن نیز پیوندی داشته است. در ۱۳۵۲ به دنبال حمله‌ی فلسطینی‌ها به فرودگاه لئوناردو داوینچی رم سی تن به قتل رسیدند، در ۱۳۶۸ مردم رومانی که در برابر استیلای حزب کمونیست سر به طغیان برداشته بودند به محله‌ی استقرار اعضای حزب کمونیست در تیمیشورا حمله کردند و دفاتر آن را به آتش کشیدند، و در ۱۳۸۹ محمد بوعزیز اقدام به خودسوزی کرد و این کار

جنبشی ایجاد کرد که به سرنگونی دولت تونس و بهار عربی منتهی شد (تصویر زیر). به عنوان حسن ختامی

بر این روند، در ۱۳۹۳ هم روابط دیپلماتیک کوبا و آمریکا پس از پنجاه و چهار سال دوباره برقرار شد!

در این روز چندین رخداد فرهنگی و اجتماعی هم رخ داده است. در ۱۱۶۹ ستون سنگی حاوی

گاهشماري آرتکها کشف شد، در ۱۲۴۴ سمفونی ناتمام فرانتس شوبرت برای نخستین بار اجرا شد، و در

۱۲۷۱ نخستین شماره از مجله‌ی *Vogue* درباره‌ی مُد و سبک زندگی منتشر شد. در ۱۳۱۷ اوتو هان شیوه‌ی

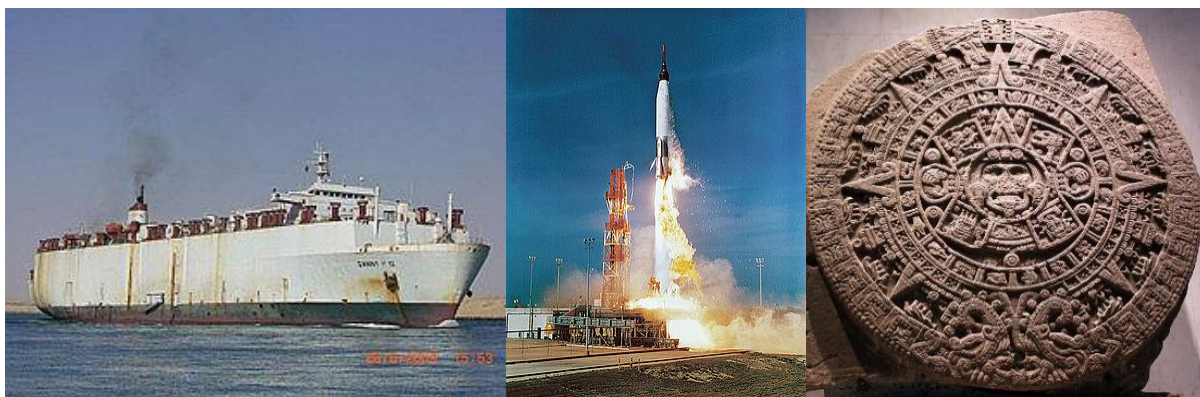
شکافت اتم توسط همجویشی هسته‌ای را یافت و این مبنای ساخت

بمب اتمی قرار گرفت، و در ۱۳۴۰ آتش‌سوزی در چادر سیرک بزرگی

در نیتروی واقع در ریودوژانیرو به مرگ پانصد تن منتهی شد.

سیمپسون‌ها

MV Danny F II

موشک قاره‌پیمای اطلس

تقویم آزتک‌ها

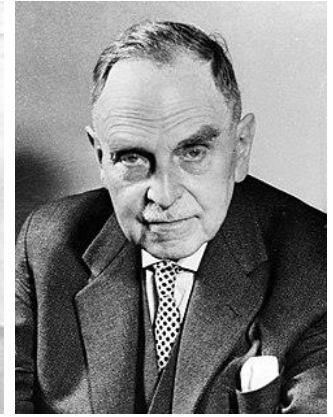
در ۱۳۴۸ نیروی هوایی ایالات متحده با انتشار کتاب آبی تحقیق درباره‌ی بشقابهای پرنده را پایان یافته اعلام کرد. بر مبنای کتاب آبی هیچ پدیده‌ی ناشناخته و توضیح‌ناپذیری درباره‌ی شپن‌ها (شیء پرنده ناشناخته: UFO) وجود نداشت و این گزارشها به حیات فرازمینی مربوط نمی‌شدند. در ۱۳۶۸ برای نخستین بار کارتون سیمپسون‌ها از تلویزیون پخش شد، و در ۱۳۸۸ کشتی MV Danny F II در ساحل لبنان غرق شد و در نتیجه ۴۴ سرنشین‌اش به همراه ۲۸ هزار جانور که محموله‌ی کشتی بودند نابود شدند.

مجله‌ی Vogue

فرانتس شوبرت

ژنرال گرانٹ

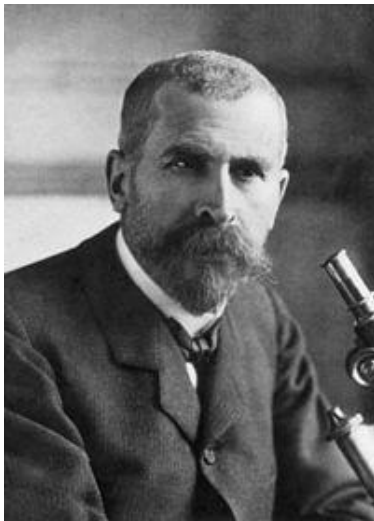

محمد بوعزیز

راجندرا لاهوری

اوتو هان

بیست و ششم آذر سال ۱۲۳۲ روز تولد پیر پل امیل رو بنیانگذار انستیتو پاستور است. در همین روز به سال ۱۲۰۹ سیمون بولیوار انقلابی آمریکای لاتین و رئیس جمهور ونزوئلا درگذشت و سه سال بعد در ۱۲۱۲ کاسپار هاوزر که در کودکی در انزوا رشد کرده بود و احتمالاً شاهزاده‌ی بادن بود، در اثر زخم مرموز خنجری که شاید خود به سینه‌اش زده بود، فوت کرد. در ۱۳۹۰ کیم جونگ ایل رهبر کره‌ی شمالی قالب تهی کرد و به اعتقاد بخش بزرگی از مردم کره‌ی شمالی به یکی از خدایان کمونیستی تبدیل شد!

پل امیل رو

کیم جونگ ایل

گاسپار هاوزر